9th INTERNATIONAL CAPPADOCIA SCIENTIFIC RESEARCH CONGRESS

July 3-5, 2026 Göreme / TÜRKİYE

THE PROCEEDINGS BOOK

EDITOR

Prof. Dr. Emine BABUR ŞAŞ

ISBN:979-8-89695-486-6

www.cappadociacongress.org

Copyright © Liberty

9th INTERNATIONAL CAPPADOCIA SCIENTIFIC RESEARCH CONGRESS

July 3-5, 2026 Göreme / TÜRKİYE

EDITOR

Prof. Dr. Emine BABUR ŞAŞ

Issued: 20.07.2026

Liberty Publishing House
Water Street Corridor New York, NY 10038
www.libertyacademicbooks.com
+1 (314) 597-0372

ALL RIGHTS RESERVED NO PART OF THIS BOOK MAY BE REPRODUCED IN ANY FORM, BY PHOTOCOPYING OR BY ANY ELECTRONIC OR MECHANICAL MEANS, INCLUDING INFORMATION STORAGE OR RETRIEVAL SYSTEMS, WITHOUT PERMISSION IN WRITING FROM BOTH THE COPYRIGHT OWNER AND THE PUBLISHER OF THIS BOOK.

© Liberty Academic Publishers 2026

The digital PDF version of this title is available Open Access and distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-Non-Commercial 4.0 license (http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) which permits adaptation, alteration, reproduction and distribution for noncommercial use, without further permission provided the original work is attributed. The derivative works do not need to be licensed on the same terms.

adopted by Mariam Rasulan

ISBN: 979-8-89695-486-6

CONGRESS ID

CONGRESS TITLE

9th INTERNATIONAL CAPPADOCIA SCIENTIFIC RESEARCH CONGRESS

DATE and PLACE

July 3-5, 2026 Göreme / TÜRKİYE

ORGANIZATION

IKSAD INSTITUTE
iksadinstitute.org
iksad.org.tr
iksadyayinevi.com

COORDINATOR

Gönül EDEŞLER
Neslihan BALCI

NUMBER of ACCEPTED PAPERS - 304

NUMBER of REJECTED PAPERS - 26

PARTICIPANTS COUNTRY

Türkiye-147, Albania-13, Algeria-5, Azerbaijan-12, Bulgaria-1, East Africa-1, Egypt-1, Georgia-2, Greece-3, Hungary-1, India-28, Indonesia-1, Iran-8, Iraq-3, Israel-2, Jordan-3, Kyrgyzstan-1, Lebanon-1, Malaysia-5, Moldova-1, Morocco-24, Niger-1, Nigeria-21, Pakistan-9, Poland-1, Portugal-1, Republic of Congo-1, Saudi Arabia-1, TRNC-3, Ukraine-1, USA-1, Vietnam-1

9th INTERNATIONAL CAPPADOCIA SCIENTIFIC RESEARCH CONGRESS
July 3-5, 2026, Göreme / TÜRKİYE
E-MAIL: cappadociacongress@gmail.com
WEB: www.cappadociacongress.org

POZİTİF PSİKOLOJİK SERMAYENİN VE ALGILANAN ÖRGÜTSEL DESTEĞİN GİRİŞİMCİLİK NİYETİNE ETKİSİ

Gökşen AFŞAR
Kayseri Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İşletme Bölümü
ORCID: 0009-0001-8104-6849

Prof. Dr. İbrahim DURAK
Kayseri Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Fakültesi, İnsan Kaynakları Bölümü
ORCID: 0000-0003-4249-8823

ÖZET
Günümüzün hızla değişen ekonomik, teknolojik ve toplumsal koşulları, bireylerin sahip oldukları psikolojik kaynakların girişimcilik niyeti üzerindeki etkisini daha önemli hâle getirmiştir. Bu bağlamda pozitif psikolojik sermaye, bireylerin öz-yeterlilik, umut, iyimserlik ve psikolojik dayanıklılık gibi olumlu psikolojik kapasitelerini ifade eden önemli bir bireysel kaynak olarak değerlendirilmektedir. Bunun yanında, bireylerin içinde bulundukları kurum tarafından değer gördüklerine ve desteklendiklerine ilişkin algıları olarak tanımlanan algılanan örgütsel destek de girişimcilik eğilimlerinin gelişmesinde etkili çevresel faktörlerden biri olarak kabul edilmektedir. Bu araştırmanın amacı, üniversite öğrencileri örnekleminde pozitif psikolojik sermayenin alt boyutları ile algılanan örgütsel desteğin girişimcilik niyeti üzerindeki etkisini incelemektir.
Araştırma nicel araştırma yöntemiyle gerçekleştirilmiş olup, veriler Kayseri Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Fakültesinde öğrenim gören 151 öğrenciden anket tekniği kullanılarak elde edilmiştir. Araştırmada pozitif psikolojik sermaye, algılanan örgütsel destek ve girişimcilik niyetini ölçmeye yönelik geçerliliği ve güvenirliği kanıtlanmış ölçeklerden yararlanılmıştır. Verilerin analizinde açımlayıcı faktör analizi, güvenirlik analizi, korelasyon analizi, çoklu doğrusal regresyon analizi, bağımsız örneklem t-testi ve tek yönlü varyans analizi uygulanmıştır.
Araştırma bulguları, pozitif psikolojik sermayenin öz-yeterlilik boyutu ile algılanan örgütsel desteğin girişimcilik niyetini pozitif ve istatistiksel olarak anlamlı biçimde etkilediğini göstermektedir. Buna karşılık umut ve iyimserlik boyutlarının girişimcilik niyeti üzerinde anlamlı bir etkisi belirlenmemiştir. Ayrıca açımlayıcı faktör analizi sonucunda psikolojik dayanıklılık boyutu beklenen faktör yapısını sağlamadığı için araştırma modelinden çıkarılmış ve ilgili hipotez test edilememiştir. Demografik değişkenlere ilişkin analizlerde ise cinsiyet ve sınıf düzeyine göre araştırma değişkenleri açısından anlamlı farklılık bulunmamıştır. Sonuç olarak, girişimcilik niyetinin yalnızca bireysel psikolojik kaynaklardan değil, aynı zamanda üniversitenin sağladığı akademik ve kurumsal desteğe ilişkin algılardan da etkilendiği belirlenmiştir. Elde edilen bulguların, üniversitelerde girişimcilik ekosisteminin güçlendirilmesine, öğrencilerin öz-yeterlilik düzeylerini artırmaya yönelik uygulamaların geliştirilmesine ve girişimciliği destekleyen kurumsal politikaların oluşturulmasına katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir.
Anahtar Kelimeler: Pozitif Psikolojik Sermaye, Algılanan Örgütsel Destek, Girişimcilik Niyeti.

9th INTERNATIONAL CAPPADOCIA SCIENTIFIC RESEARCH CONGRESS
July 3-5, 2026, Göreme / TÜRKİYE
E-MAIL: cappadociacongress@gmail.com
WEB: www.cappadociacongress.org

THE IMPACT OF POSITIVE PSYCHOLOGICAL CAPITAL AND PERCEIVED ORGANIZATIONAL SUPPORT ON ENTREPRENEURIAL INTENTION

ABSTRACT

Rapidly changing economic, technological, and social conditions have increased the importance of individuals' psychological resources in shaping entrepreneurial intention. In this context, positive psychological capital, which consists of self-efficacy, hope, optimism, and resilience, is considered a significant individual resource that enhances individuals' capacity to cope with challenges and achieve their goals. In addition, perceived organizational support, defined as individuals' perceptions that they are valued and supported by their organization, is recognized as an important environmental factor influencing entrepreneurial tendencies. The aim of this study is to examine the effects of the sub-dimensions of positive psychological capital and perceived organizational support on entrepreneurial intention among university students.

The study employed a quantitative research design, and the data were collected through a questionnaire administered to 151 students enrolled in the Faculty of Applied Sciences at Kayseri University. Well-established and validated measurement scales were used to assess positive psychological capital, perceived organizational support, and entrepreneurial intention. The data were analyzed using exploratory factor analysis, reliability analysis, correlation analysis, multiple linear regression analysis, independent samples t-test, and one-way analysis of variance (ANOVA).

The findings reveal that the self-efficacy dimension of positive psychological capital and perceived organizational support have positive and statistically significant effects on entrepreneurial intention. In contrast, the dimensions of hope and optimism were found to have no statistically significant effect on entrepreneurial intention. Furthermore, the resilience dimension was excluded from the research model because it did not meet the expected factor structure in the exploratory factor analysis; therefore, the related hypothesis could not be tested. The analyses also indicated no significant differences in the research variables with respect to gender or grade level. Overall, the findings suggest that entrepreneurial intention is influenced not only by individuals' psychological resources but also by their perceptions of the academic and institutional support provided by their university. The results are expected to contribute to strengthening the entrepreneurial ecosystem in higher education institutions, developing practices that enhance students' self-efficacy, and designing institutional policies that foster entrepreneurial intention.

Keywords: Positive Psychological Capital, Perceived Organizational Support, Entrepreneurial Intention.

1. GİRİŞ

Günümüzün hızla değişen ekonomik, teknolojik ve toplumsal koşulları, örgütlerin sürdürülebilir rekabet avantajı elde etme biçimlerini önemli ölçüde değiştirmiştir (Keleş, 2011, s. 346). Geleneksel üretim faktörleri olan fiziksel, finansal ve teknolojik kaynaklar önemini korumakla birlikte, günümüzde bireylerin sahip olduğu bilgi, beceri ve psikolojik kaynaklar da örgütlerin başarısını belirleyen stratejik unsurlar arasında ön plana çıkmaktadır (Uğur, 2017, s. 8). Bu doğrultuda pozitif psikoloji yaklaşımı çerçevesinde geliştirilen pozitif psikolojik sermaye kavramı, bireylerin performansını ve başarı potansiyelini artıran önemli bir bireysel kaynak olarak değerlendirilmektedir.

Pozitif psikolojik sermaye; öz-yeterlilik, umut, iyimserlik ve psikolojik dayanıklılık boyutlarından oluşan, bireylerin olumlu psikolojik gelişim durumunu ifade eden bir yapıdır (Luthans et al., 2010, s. 48). Pozitif psikolojik sermayesi yüksek bireylerin hedeflerine ulaşma konusunda daha kararlı oldukları, belirsizlik ve güçlüklerle daha etkili biçimde başa çıktıkları, değişime daha kolay uyum sağladıkları ve yüksek performans sergiledikleri belirtilmektedir (Erkmen & Esen, 2012, s. 55; Polatçı, 2014, s. 117). Bu özellikler, özellikle girişimcilik gibi risk alma, yenilikçilik ve fırsatları değerlendirme becerisi gerektiren süreçlerde önemli avantajlar sağlamaktadır.

Girişimcilik ise , ekonomik büyüme, istihdam oluşturma ve yenilik üretme açısından ülkelerin kalkınmasında önemli bir rol üstlenmektedir. Girişimcilik davranışının en güçlü bilişsel öncüllerinden biri ise girişimcilik niyetidir. Girişimcilik niyeti, bireyin gelecekte kendi işini kurmaya veya girişimcilik faaliyetlerinde bulunmaya yönelik bilinçli eğilimini ifade etmekte ve girişimcilik davranışının önemli bir belirleyicisi olarak kabul edilmektedir (Gartner, 1988, s. 12; Liñán & Chen, 2009, s. 593; Şeşen & Basım, 2012, s. 24). Bu nedenle girişimcilik niyetini etkileyen bireysel ve çevresel faktörlerin belirlenmesi, hem girişimcilik literatürü hem de uygulama açısından önem taşımaktadır.

Girişimcilik niyetini etkileyen çevresel faktörlerden biri de bireyin içinde bulunduğu örgütle ilgili algılamış olduğu örgütsel destektir. Algılanan örgütsel destek, bireylerin içinde bulundukları örgüt tarafından değer gördüklerine, katkılarının önemsendiğine ve ihtiyaç duyduklarında destekleneceklerine ilişkin genel algılarını ifade etmektedir (Eisenberger et al., 1986, s. 501). Sosyal değişim teorisine göre bireyler, kendilerine destek sağlayan kurumlara karşı daha olumlu tutum ve davranışlar geliştirme eğilimindedir (Blau, 1964, s. 89). Destekleyici bir örgütsel ortam, bireylerin yenilikçi düşünme, risk alma ve fırsatları değerlendirme eğilimlerini güçlendirerek girişimcilik niyetinin gelişmesine katkı sağlayabilmektedir (Afsar & Badir, 2017, s. 96).

Literatürde pozitif psikolojik sermaye ile algılanan örgütsel desteğin bireysel performans, motivasyon, yenilikçilik ve örgütsel bağlılık üzerindeki etkilerini inceleyen çok sayıda araştırma bulunmasına karşın, bu iki değişkenin girişimcilik niyeti üzerindeki birlikte etkisini ele alan çalışmaların sınırlı olduğu görülmektedir. Özellikle üniversite öğrencileri gibi kariyerlerinin başlangıç aşamasında bulunan bireylerde girişimcilik niyetini etkileyen psikolojik ve örgütsel faktörlerin belirlenmesi, girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesi açısından önem arz etmektedir (Marangoz et al., 2014, s. 75).

Bu araştırmanın amacı, Kayseri Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Fakültesi öğrencileri örnekleminde pozitif psikolojik sermayenin alt boyutları ile algılanan örgütsel desteğin girişimcilik niyeti üzerindeki etkilerini incelemektir. Bu doğrultuda pozitif psikolojik sermayeyi oluşturan umut, öz-yeterlilik ve iyimserlik boyutları ile algılanan örgütsel desteğin girişimcilik niyeti üzerindeki etkileri test edilerek, elde edilen bulguların girişimcilik literatürüne ve uygulamaya katkı sağlaması amaçlanmaktadır.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Pozitif Psikolojik Sermaye

Pozitif psikolojik sermaye kavramı, olumlu örgütsel davranış yaklaşımı çerçevesinde gelişim göstermektedir. Pozitif örgütsel davranış alanında yürütülen çalışmaların en dikkat çekici çıktılarından biri, Fred Luthans ve arkadaşları tarafından geliştirilen 2000'li yıllarda tanımlanan "Pozitif psikolojik Sermaye" yaklaşımıdır. Bu yaklaşım; öz-yeterlilik, iyimserlik, umut ve dayanıklılık bileşenleri temelinde bireylerin olumlu psikolojik durumlarına odaklanmaktadır (Yıldırım, 2014: 71).

Pozitif psikolojik sermaye kavramı tanımlanırken, belirli temel unsurların dikkate alınması gerekmektedir (Kalman, 2017: 19):

a.Öz-yeterlilik: Zorlu görevlerin üstesinden gelebilmek için gerekli çabayı gösterebileceğine yönelik bireysel inanç

b.İyimserlik: Mevcut durumda ve gelecekte başarı elde edileceğine ilişkin olumlu beklenti

c.Umut: Belirlenen hedeflere ulaşma sürecinde kararlılık ve çaba gösterme eğilimi

d.Dayanıklılık: Karşılaşılan güçlükler ve olumsuzluklar karşısında direnç göstererek süreci sürdürebilme ve tüm engellere rağmen başarıya ulaşabilme kapasitesini ifade etmektedir.

Pozitif psikolojik sermaye, bireylerin olumlu psikolojik kapasite ve kaynaklarını içeren, onların gelişimlerini ve potansiyellerini gerçekleştirmelerini destekleyen bütüncül bir yapı olarak değerlendirilmektedir.

Başka bir ifadeyle pozitif psikolojik sermaye, bireyin mevcut kimliğini ve pozitif gelişim süreci aracılığıyla ulaşabileceği potansiyeli ifade etmektedir. Pozitif psikolojik sermaye, durumsal bir nitelik taşımakta olup, karakter gibi kalıcı özelliklerden farklı olarak değişime ve gelişime açık bir yapı sergilemektedir. Bu durum, insan kaynaklarının eğitim ve geliştirme faaliyetleri yoluyla ilerletilmesine olanak sağlamaktadır. İnsan kaynaklarının anlaşılması, geliştirilmesi ve yönetilmesine yönelik çalışmalarda önemli bir yere sahip olan pozitif psikolojik sermaye, ilgili literatüre ve uygulamalara farklı bir yaklaşım sunmuştur. Pozitif psikolojik sermaye kavramının daha kapsamlı biçimde anlaşılabilmesi ve benzer kavramlardan ayırt edilebilmesi için sahip olduğu temel özelliklerin ele alınması önem taşımaktadır. Bu kapsamda pozitif psikolojik sermayenin öne çıkan özellikleri aşağıdaki şekilde sıralanabilmektedir (Uğur, 2017, s. 8):

- Pozitif psikolojik sermaye, beşeri sermayeye kıyasla daha geniş bir kapsam ve içeriğe sahiptir.
- Pozitif psikolojik sermaye, sosyal sermaye ile karşılaştırıldığında daha geniş bir kapsam alanına sahiptir.
- Pozitif psikolojik sermaye olumlu (pozitif) bir yönelim taşımaktadır.
- Pozitif psikolojik sermaye, benzer ya da birebir karşılığı olan başka bir kavram bulunmaması nedeniyle özgün ve tekil bir nitelik taşımaktadır. Pozitif psikolojik sermaye, kuramsal temellere ve bilimsel araştırmalara dayanmaktadır.
- Pozitif psikolojik sermaye, ölçülebilir özelliklere sahip bir yapıyı ifade etmektedir.
- Pozitif psikolojik sermaye, durumsal bir özellik gösterdiği için zaman içinde geliştirilebilir ve değiştirilebilir bir nitelik taşımaktadır.

Pozitif psikolojik sermayenin oluşumunda ve gelişiminde pozitif psikoloji yaklaşımı önemli bir etkiye sahiptir. Sürdürülebilir rekabet ve rekabet üstünlüğü elde etmede önemli bir rol oynayan pozitif psikolojik sermaye, iş performansını artırarak örgütlerin rekabet avantajı kazanmasına katkı sağlamaktadır (Akçay, 2011: 88).

Canan Çetin'e göre ise, bu etkileşim, bireylerin olaylara daha olumlu bir perspektiften yaklaşmalarını sağlayarak, bireysel çaba ve kararlılığa dayanan bir başarı anlayışının gelişmesine katkıda bulunmaktadır. (2012, s. 126). Örneğin, umut düzeyi yüksek bireyler, karşılaştıkları güçlüklerin üstesinden gelme sürecinde daha güçlü bir motivasyon ve psikolojik dayanıklılık sergilemektedir. Turhan Erkmen ve Erdem Esen'e göre öz-yeterlilik düzeyi yüksek bireyler, sahip oldukları umut, iyimserlik ve psikolojik dayanıklılık özelliklerini günlük yaşamda daha etkili bir biçimde uygulayabilmektedirler (2012, s. 58).

Turhan Erkmen ve Erdem Esen (2013, s. 24) tarafından pozitif psikolojik sermaye alanında gerçekleştirilen araştırmalarda, pozitif psikolojik sermayenin pozitif duygular, bireysel performans, etkinlik düzeyi, yaratıcılık performansı ve amaçlara ulaşma süreci üzerinde olumlu etkiler oluşturduğu belirlenmiştir. Elde edilen bu bulgular, girişimcilik niyeti yüksek bireylerde gözlenen psikolojik özelliklerle önemli ölçüde benzerlik göstermektedir.
Serpil Canbaz ve Bünyamin Cankır'a göre girişimcilik niyetinde belirleyen temel unsurlar arasında iyimserlik ve öz güven önemli bir yere sahiptir (2013, s. 5-6). Bu doğrultuda başarılı bir girişimcinin, karşılaşılan olumsuzluklar karşısında dayanıklılığını sürdürebilmesi ve olumlu bakış açısını koruyabilmesi gerekmektedir. Bunun yanı sıra, belirsizlik içeren durumlarda bireylerin kendilerine duydukları güven düzeyi, risk üstlenme eğilimlerini artırmakta ve karar alma süreçlerinde daha özerk bir tutum geliştirmelerine katkı sağlamaktadır. Sema Polatçı'ya göre pozitif psikolojik sermayenin alt boyutlarından biri olan öz-yeterlilik, bireylerin karşılaştıkları güçlüklerle etkili biçimde mücadele edebilmelerine, hedefleri doğrultusunda kararlılıkla çalışmalarını sürdürebilmelerine ve sabırlı davranabilmelerine katkı sağlamaktadır (2014, s. 117), pozitif psikolojik sermayenin umut boyutunun bireylerin girişimcilik niyeti üzerinde etkili olabileceğini göstermektedir.
Azim ve kararlılık, bireylerde girişimcilik niyetinin gelişmesinde etkili olan temel unsurlar arasında yer almaktadır. Serpil Canbaz ve Bünyamin Cankır'a göre başarılı bir girişimci, yeni fikirler geliştirme ve fırsat arayışı sürecinde kararlı ve ısrarcı bir tutum sergilemelidir (2013, s. 7). Sema Polatçı'ya göre pozitif psikolojik sermayenin boyutlarından biri olan psikolojik dayanıklılık, bireylerin değişim süreçleri, zorluklar ve risk içeren durumlarla etkili bir şekilde başa çıkabilmelerini sağlayan önemli bir kapasiteyi ifade etmektedir (2014, s. 118). Bu iki değerlendirme doğrultusunda, pozitif psikolojik sermayenin dayanıklılık boyutunun girişimcilik niyeti üzerinde etkili olduğu sonucuna ulaşılabilmektedir.

2.2. Girişimci ve Girişimcilik

Girişim kavramı, sermaye gerektiren ve mal ya da hizmet üretimi yoluyla kâr elde etmeyi amaçlayan bir faaliyet veya oluşumu ifade etmektedir. Girişimin özellikleri aşağıdaki şekilde sıralanmaktadır (Toksoy, 2019, s. 5):

- Tüzel kişiliğe sahiptir
- Öz kaynakları ve yabancı kaynakları bulunan ekonomik bir birim niteliği taşımaktadır
- Girişimin amacı yalnızca kazanç elde etmek değil, aynı zamanda topluma fayda sağlamaktır.
- İnsan kaynağı unsurundan oluşmaktadır.
- Kaynak temini ile üretim ve satış süreçlerine ilişkin unsurları kapsamaktadır.

Girişimcilik, bireylerin finansal bağımsızlık elde etmelerine imkân tanımasının yanı sıra iş imkânları oluşturma ve ekonomik gelişime katkı sağlama gibi yönleriyle önemli bir kariyer seçeneği olarak değerlendirilmektedir (Tekin vd., 2014; Basu ve Virick, 2008). Ayrıca girişimciliğin rekabet gücünün artırılması, yenilikçiliğin desteklenmesi ve sürdürülebilir ekonomik büyümenin sağlanmasında stratejik bir role sahip olduğu vurgulanmaktadır (TÜSİAD,2026). . Girişimciliğin ekonomik büyümeyi desteklemesi, uluslararası rekabet gücünü artırması ve istihdam sorunlarının azaltılmasına katkı sağlaması dikkate alındığında, bu alanın önemi giderek daha belirgin hâle gelmektedir. Bu kapsamda girişimcilik niyetine sahip bireylerin kendi işlerini kurma motivasyonları ile bu süreci nasıl gerçekleştirdiklerinin incelenmesi, önemli bir araştırma alanı olarak değerlendirilmektedir (Marangoz Kaya ve Bakan, 2014).

2.3. Algılanan Örgütsel Destek

Algılanan örgütsel destek (AÖD), çalışanların bağlı oldukları kurum tarafından önemsendiklerine, katkılarının takdir edildiğine ve ihtiyaç duyduklarında gerekli desteğin sağlanacağına ilişkin geliştirdikleri genel bir inanç olarak tanımlanmaktadır. Kavram ilk kez Eisenberger, Huntington, Hutchison ve Sowa (1986, s. 500–507) tarafından ortaya konmuş olup, örgüt–çalışan ilişkisini açıklayan temel psikolojik yapılardan biri hâline gelmiştir. AÖD, çalışanların örgütün kendilerine yönelik tutumlarını nasıl algıladıklarını yansıtan bilişsel bir değerlendirme sürecidir.

Eisenberger ve arkadaşlarına (1986, s. 500–507) göre çalışanlar, örgütün kendilerine yönelik davranışlarını örgütün niyetine ilişkin bir gösterge olarak değerlendirmektedir. Örgüt tarafından sağlanan destek, adil uygulamalar, yöneticilerin olumlu tutumları, gelişim fırsatları, ödüllendirme sistemleri ve çalışan refahına yönelik uygulamalar, bireylerin örgütü kendilerine değer veren bir yapı olarak algılamalarına katkı sağlar. Bu bağlamda algılanan örgütsel destek, çalışanların örgüte yönelik tutum ve davranışlarını önemli ölçüde etkilemekte; özellikle örgütsel bağlılık, iş doyumu, görev performansı, örgütsel vatandaşlık davranışları ve tükenmişlik düzeyi gibi çeşitli örgütsel çıktılarla güçlü ilişkiler göstermektedir (Rhoades & Eisenberger, 2002, s. 698–714).

Algılanan örgütsel destek, sosyal değişim teorisi (Blau, 1964, s. 91–115) çerçevesinde de açıklanmaktadır. Bu teoriye göre bireyler, kendilerine değer veren ve destek sağlayan örgütlere karşılık verme eğilimindedir. Örgüt çalışanına destek sundukça, çalışan da örgüte bağlılık, sadakat ve yüksek performans ile karşılık verir. Bu karşılıklılık ilişkisi, örgüt içindeki psikolojik sözleşmenin güçlenmesine katkı sağlamaktadır (Eisenberger et al., 2001, s. 42–51).

AÖD'nin temel bileşenleri üç başlık altında incelenmektedir.

1.Değer Görme: Çalışanın örgüt tarafından önemsendiğini, katkılarının fark edildiğini ve takdir edildiğini hissetmesi.

2.Desteklenme: Çalışanın ihtiyaç duyduğu durumlarda örgütün kendisine yardım edeceğine inanması.

3.Örgütsel Adalet: Örgütteki kararların, ödüllerin ve uygulamaların adil olduğuna yönelik algı.

Bu bileşenler, çalışanların örgüte yönelik olumlu duygular geliştirmesine, örgütle özdeşleşmesine ve örgütsel hedeflere gönüllü katkı sunmasına zemin hazırlar. Rhoades ve Eisenberger (2002, s. 698–714), algılanan örgütsel desteğin özellikle duygusal bağlılık, iş performansı ve örgütsel vatandaşlık davranışları üzerinde güçlü etkiler ortaya koyduğunu belirtmektedir.

Algılanan örgütsel destek, girişimcilik niyeti bağlamında da önemli bir değişkendir. Destekleyici bir örgüt iklimi, bireylerin yeni fikirler geliştirmesini, risk almasını, yenilikçi davranışlar sergilemesini ve girişimcilik yönelimlerini güçlendirmesini teşvik eder. Örgüt tarafından desteklenen bireylerin kendilerini daha güvende hissetmeleri, girişimcilik niyetinin oluşumunda önemli bir psikolojik temel oluşturmaktadır (Afsar & Badir, 2017, s. 133–144).

Sonuç olarak, algılanan örgütsel destek; çalışanların örgüte yönelik tutumlarını, motivasyonlarını ve davranışlarını şekillendiren kritik bir kavramdır. Örgütlerin çalışanlarına yönelik destekleyici uygulamaları, yalnızca örgütsel bağlılık ve performansı artırmakla kalmamakta, aynı zamanda bireylerin girişimcilik niyetlerini ve yenilikçi davranışlarını da güçlendirmektedir.

3. ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu araştırmanın amacı, üniversite öğrencileri örnekleminde pozitif psikolojik sermayenin (umut, iyimserlik, öz yeterlilik ve psikolojik dayanıklılık boyutları) ve algılanan örgütsel desteğin girişimcilik niyeti üzerindeki etkisini incelemektir. Bu kapsamda, söz konusu değişkenler arasındaki ilişkiler analiz edilerek girişimcilik niyetinin hangi bireysel ve örgütsel faktörlerden etkilendiğinin ortaya konulması hedeflenmektedir.

4. ARAŞTIRMANIN HİPOTEZLERİ

Yukarıda ele alınan kuramsal açıklamalar ve literatürde yer alan bulgular doğrultusunda aşağıdaki hipotezler oluşturulmuştur:

H1: Pozitif psikolojik sermayenin umut boyutu, girişimcilik niyetini pozitif yönde etkilemektedir.

H2: Pozitif psikolojik sermayenin iyimserlik boyutu, girişimcilik niyetini pozitif yönde etkilemektedir.

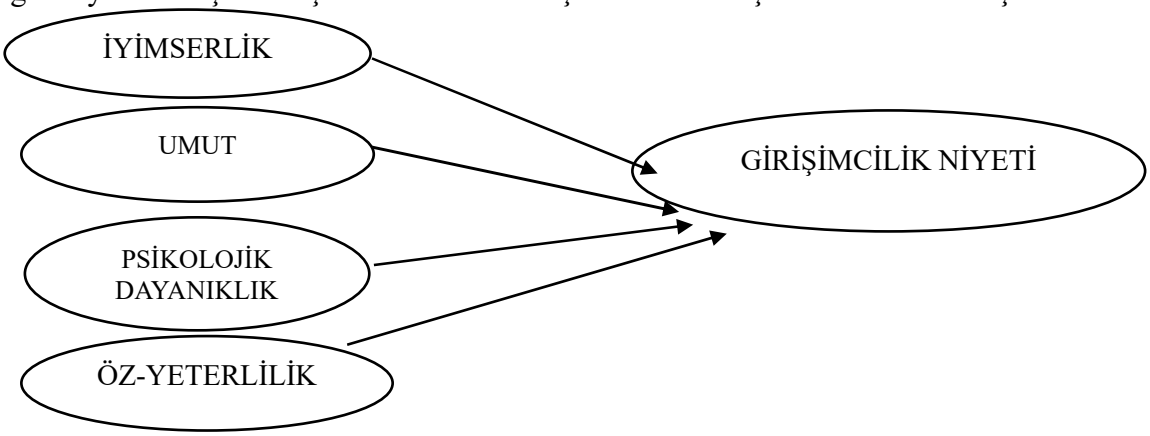
H3: Psikolojik sermayenin öz-yeterlilik boyutu, girişimcilik niyetini pozitif yönde etkilemektedir.

H4: Pozitif psikolojik sermayenin psikolojik dayanıklılık boyutu, girişimcilik niyetini pozitif yönde etkilemektedir.

H5: Algılanan örgütsel destek, girişimcilik niyetini pozitif yönde etkilemektedir.

5.ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Bu araştırma, Kayseri Üniversitesi UBF öğrencileri örnekleminde pozitif psikolojik sermayenin alt boyutları ile algılanan örgütsel desteğin girişimcilik niyeti üzerindeki etkilerini incelemeyi amaçlayan nicel bir çalışmadır. Araştırmada kullanılan algılanan örgütsel destek değişkeni, öğrencilerin üniversitelerinden algıladıkları destek olarak ele alınmış ve ölçek maddeleri bu kapsamda değerlendirilmiştir. Araştırmada ilişkisel tarama modeli kullanılmış olup değişkenler arasındaki ilişkiler istatistiksel analizler aracılığıyla test edilmiştir. Bu kapsamda veri toplama süreci, örneklem özellikleri, kullanılan ölçekler ve analiz yöntemleri aşağıda ayrıntılı biçimde açıklanmaktadır. Araştırma Modeli Şekil 1'de sunulmuştur.

Şekil 1: Araştırma modeli

5.1.ARAŞTIRMANIN EVRENİ

Araştırmanın evrenini, Kayseri Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Fakültesi'nde öğrenim gören lisans öğrencileri oluşturmaktadır. Evrenin tamamına ulaşılabilir olması nedeniyle tam sayım yöntemi tercih edilmiş ve tüm öğrencilere çevrim içi ortamda Google Forms aracılığıyla anket uygulanmıştır. Veri toplama süreci 2026 yılı içerisinde gerçekleştirilmiştir.

Toplam 151 öğrenci araştırmaya katılmıştır. %95 güven düzeyi ve %5 örnekleme hatası dikkate alındığında, Sekaran (1992, s. 253) tarafından önerilen minimum örneklem büyüklüğü sağlanmıştır.
Katılımcıların demografik dağılımı şu şekildedir:

Tablo 1: Cinsiyet değişimi

Değişken	Kategori	n	%
Cinsiyet	Erkek	65	43
	Kadın	86	57

Tablo 2: Sınıf düzeyi ve girişimcilik dersi alan\almayan

Sınıf Düzeyi	1. sınıf	37	24,5
	2. sınıf	26	17,2
	3. sınıf	45	29,8
	4. sınıf	43	28,5
Girişimcilik Dersi Alma Durumu	Alan	90	59,6
	Almayan	61	40,4

Tablo 3: Yaş Grubu

Yaş Grubu	Frekans (f)	Yüzde (%)
18-20	37	%24,5
21-23	58	%38,4
24-26	35	%23,2
27 ve üzeri	21	%13,9
Toplam	151	%100.0

Araştırma kapsamında katılımcılardan gönüllü onam alınmış olup, çalışma etik kurallara uygun şekilde yürütülmüştür.

5.2.Araştırmanın Ölçekleri

Araştırmada kullanılan ölçeklere ait uyum iyiliği değerleri Tablo 1'de gösterilmektedir. Araştırmada geliştirilen model ve hipotezlerin test edilmesi amacıyla çoklu regresyon analizi uygulanmıştır. Şimşek (2007, s. 19)'e göre, gizli değişkenlerin yer aldığı analizlerde, araştırmada kullanılan tüm değişkenleri ölçmeye yönelik ölçeklerin geçerlilik ve güvenilirlik koşullarını sağlaması gerekmektedir. Bu amaç doğrultusunda, araştırmada kullanılan tüm ölçeklere ilişkin gerçekleştirilen geçerlilik ve güvenirlik analizlerinin sonuçları, her bir ölçeğe ait ilgili bölümün sonunda ayrı ayrı sunulmuştur. Araştırmada pozitif psikolojik sermaye ölçeği başlangıçta umut, öz-yeterlilik, iyimserlik ve psikolojik dayanıklılık olmak üzere dört alt boyut üzerinden değerlendirilmiştir. Ancak açımlayıcı faktör analizi sonucunda psikolojik dayanıklılık boyutuna ait maddelerin beklenen faktör yapısını sağlamadığı, düşük faktör yükleri ve çapraz yüklenmeler nedeniyle ilgili boyutun geçerlilik koşullarını karşılamadığı belirlenmiştir.

Bu nedenle psikolojik dayanıklılık boyutu araştırma modelinden çıkarılmış ve analizler umut, öz-yeterlilik ve iyimserlik boyutları ile algılanan örgütsel destek değişkeni üzerinden yürütülmüştür.

a. Pozitif Psikolojik Sermaye Ölçeği (PPS)

Üniversite öğrencilerinin pozitif psikolojik sermaye algılarını belirlemek amacıyla, Fred Luthans ve arkadaşları (2007, s. 237-238) tarafından geliştirilen 24 ifadeden oluşan "Pozitif psikolojik Sermaye Ölçeği (PCQ-24)" kullanılmıştır.Bu ölçek aynı zamanda psikolojik sermaye ölçeği olarak da isimlendirmektedir. (Akçay, 2011; Çetin ve Basım, 2012). Ölçek; öz-yeterlilik, umut, iyimserlik ve psikolojik dayanıklılık olmak üzere dört alt boyuttan oluşmaktadır. Her bir alt boyutta altı ifade yer almaktadır. Araştırmada, Yıldız (2015) tarafından kullanılan Türkçe ölçek formu esas alınmış ve üniversite öğrencileri örneklemine uygun olacak şekilde araştırma kapsamında yeniden düzenlenerek kullanılmıştır. Ölçek, 5'li Likert tipi ifadelerden oluşmakta olup 1 "Hiç Katılmıyorum" ve 5 "Tamamen Katılıyorum" şeklinde derecelendirilmektedir.

b. Girişimcilik Niyeti Ölçeği (GE)

Üniversite öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerini ölçmek amacıyla Linan ve Chen (2009) tarafından geliştirilen ve Şeşen ve Basım (2012:24) tarafından Türkçeye uyarlanan 6 maddelik Girişimcilik Niyeti Ölçeği kullanılmıştır. Ölçek, bireylerin gelecekte girişimci olma isteğini, girişimcilik faaliyetlerine yönelme eğilimini ve girişimcilik davranışına ilişkin kararlılığını ölçen tek boyutlu bir yapıya sahiptir.

Ölçek 5'li Likert tipinde hazırlanmıştır (1 = Hiç Katılmıyorum, 5 = Tamamen Katılıyorum). Maddelerin tamamı girişimcilik niyetini ölçmekte olup, ölçek alt boyutlara ayrılmamaktadır. Şeşen ve Basım (2012) tarafından yapılan doğrulayıcı faktör analizi sonucunda ölçeğin tek faktörlü yapısının Türk kültüründe geçerli ve güvenilir olduğu belirlenmiştir.

Bu ölçek, girişimcilik literatüründe en yaygın kullanılan ölçme araçlarından biri olup, bireylerin girişimcilik davranışına yönelik bilişsel ve motivasyonel eğilimlerini değerlendirmede güçlü bir psikometrik yapıya sahiptir. Ölçekte yer alan maddeler; bireyin girişimci olma isteği, girişimcilik faaliyetlerine yönelme kararlılığı, iş kurma planı yapma eğilimi ve girişimcilik fırsatlarını değerlendirme isteği gibi temel unsurları kapsamaktadır.

c. Algılanan Örgütsel Destek Ölçeği (AÖD)

Araştırmada katılımcıların algılanan örgütsel destek düzeylerini belirlemek amacıyla Eisenberger ve arkadaşları (1986) tarafından geliştirilen ve Türkçeye uyarlanan Algılanan Örgütsel Destek Ölçeği kullanılmıştır. Ölçek 5'li Likert tipinde hazırlanmış olup, 1 "Hiç Katılmıyorum" ile 5 "Tamamen Katılıyorum" arasında derecelendirilmektedir. Araştırma üniversite öğrencileri üzerinde yürütüldüğünden, algılanan örgütsel destek kavramı öğrencilerin öğrenim gördükleri üniversite tarafından kendilerine sunulan destek, değer verilme ve ihtiyaç duyduklarında yardım göreceklerine ilişkin algıları kapsamında değerlendirilmiştir. Bu doğrultuda ölçek ifadeleri öğrencilerin üniversite deneyimlerine uygun şekilde uygulanmıştır.

5.3. BULGULAR

Bu bölümde araştırma kapsamında elde edilen veriler doğrultusunda gerçekleştirilen istatistiksel analizlere ilişkin bulgular sunulmaktadır. Araştırmada öncelikle kullanılan ölçeklerin geçerlilik ve güvenirlikleri değerlendirilmiş, ardından değişkenlere ilişkin betimleyici istatistikler ile korelasyon analizi gerçekleştirilmiştir.

Daha sonra araştırma hipotezlerini test etmek amacıyla çoklu doğrusal regresyon analizi uygulanacaktır. Son olarak katılımcıların demografik özelliklerine göre farklılıkların belirlenmesi amacıyla bağımsız örneklem t-testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır.

5.3.1. Ölçeklerin Geçerlilik ve Güvenirlik Analizleri

Araştırmada kullanılan ölçeklerin yapı geçerliliğinin belirlenmesi amacıyla her bir ölçek için ayrı ayrı açımlayıcı faktör analizi uygulanmıştır. Faktör analizine geçilmeden önce veri setinin analiz için uygunluğu Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) örneklem yeterlilik katsayısı ile Bartlett Küresellik Testi kullanılarak değerlendirilmiştir. KMO değerinin 0,60'ın üzerinde olması ve Bartlett testinin istatistiksel olarak anlamlı bulunması, verilerin faktör analizine uygun olduğunu göstermektedir. Analiz sonuçları Tablo 4'de sunulmaktadır.

Tablo 4: Ölçeklere ilişkin faktör analizi sonuçları

Ölçek	KMO	Bartlett χ^2	sd	p	Faktör Sayısı	Açıklanan Varyans (%)
Pozitif Psikolojik Sermaye	0,895	1480,695	153	0,000	3	60,75
Algılanan Örgütsel Destek	0,903	620,315	28	0,000	1	59,13
Girişimcilik Niyeti	0,896	750,981	15	0,000	1	74,81

Tablo 4 incelendiğinde araştırmada kullanılan tüm ölçeklerin faktör analizine uygun olduğu görülmektedir. Pozitif psikolojik sermaye ölçeğinde KMO değerinin 0,895 olması örneklem yeterliliğinin oldukça yüksek düzeyde olduğunu göstermektedir. Bartlett Küresellik Testi sonucunun anlamlı bulunması (χ^2=1480,695; p<0,001), değişkenler arasında faktör analizi yapılmasına olanak sağlayacak düzeyde ilişki bulunduğunu ortaya koymaktadır. Analiz sonucunda ölçeğin umut, öz-yeterlilik ve iyimserlik olmak üzere üç faktör altında toplandığı ve toplam varyansın %60,75'ini açıkladığı belirlenmiştir. Bu sonuçlar ölçeğin çok boyutlu yapısını doğrulamaktadır.

Algılanan örgütsel destek ölçeğinde KMO değerinin 0,903 olması örneklem yeterliliğinin mükemmel düzeyde olduğunu göstermektedir. Bartlett Küresellik Testi anlamlı bulunmuş (χ^2=620,315; p<0,001) ve ölçeğin tek faktörlü bir yapı sergilediği belirlenmiştir. Açıklanan toplam varyansın %59,13 olması, ölçeğin yapı geçerliliğinin yeterli düzeyde olduğunu göstermektedir.

Girişimcilik niyeti ölçeğinde KMO değerinin 0,896 olarak hesaplanması veri setinin faktör analizi için oldukça uygun olduğunu göstermektedir. Bartlett Küresellik Testi sonucunun anlamlı olması (χ^2=750,981; p<0,001), maddeler arasında yeterli düzeyde ilişki bulunduğunu ortaya koymaktadır. Analiz sonucunda ölçeğin tek faktör altında toplandığı ve toplam varyansın %74,81'ini açıkladığı belirlenmiştir. Bu oran, ölçeğin güçlü bir yapı geçerliliğine sahip olduğunu göstermektedir.

Genel olarak değerlendirildiğinde araştırmada kullanılan tüm ölçeklerin faktör yapılarının kuramsal yapıyla uyumlu olduğu ve yapı geçerliliğinin sağlandığı anlaşılmaktadır. Bununla birlikte, psikolojik dayanıklılık boyutuna ait maddelerin beklenen faktör yapısını sağlamadığı ve düşük faktör yükleri nedeniyle analiz kapsamından çıkarıldığı belirlenmiştir.

Bu doğrultuda pozitif psikolojik sermaye ölçeği araştırma örnekleminde umut, öz-yeterlilik ve iyimserlik olmak üzere üç boyutlu bir yapı olarak değerlendirilmiştir.

5.3.2. Ölçeklerin Güvenirlik Analizi

Araştırmada kullanılan ölçeklerin iç tutarlılık düzeylerinin belirlenmesi amacıyla Cronbach Alpha katsayıları hesaplanmıştır. Cronbach Alpha katsayısının 0,70 ve üzerinde olması ölçeklerin güvenilir kabul edildiğini göstermektedir. Ölçeklere ilişkin güvenirlik sonuçları Tablo 5'de sunulmaktadır.

Tablo 5: Ölçeklere ilişkin güvenirlik analizi sonuçları

Ölçek	Madde Sayısı	Cronbach Alpha
Pozitif Psikolojik Sermaye	18	(0,888)
Algılanan Örgütsel Destek	8	(0,913)
Girişimcilik Niyeti	6	(0,885)

Tablo 5' de Ölçeklere ilişkin güvenirlik analizi sonuçlarında araştırmada kullanılan tüm ölçeklerin Cronbach Alpha katsayılarının 0,80'in üzerinde olduğu görülmektedir. Pozitif Psikolojik Sermaye Ölçeği için Cronbach Alpha katsayısı 0,888, Algılanan Örgütsel Destek Ölçeği için 0,913 ve Girişimcilik Niyeti Ölçeği için 0,885 olarak hesaplanmıştır. Elde edilen bu değerler, ölçeklerin yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğunu ve güvenilir ölçme araçları olduğunu göstermektedir. Dolayısıyla araştırmada kullanılan ölçeklerin güvenilirlik koşullarını sağladığı ve sonraki istatistiksel analizlerde kullanılmasının uygun olduğu değerlendirilmektedir.

5.3.3. Değişkenlere İlişkin Betimleyici İstatistikler ve Korelasyon Analizi

Araştırmada yer alan değişkenlere ilişkin ortalama, standart sapma ve korelasyon katsayıları Tablo 6' da sunulmaktadır. Korelasyon analizi aracılığıyla değişkenler arasındaki ilişkinin yönü ve gücü değerlendirilmiştir.

Tablo 6: Betimleyici istatistikler ve korelasyon analizi

Değişken	Ort.	S.S	1	2	3	4	5
1. Umut	4,00	0,788	(0,888)	0,672**	0,539**	0,559**	0,497**
2. Öz-yeterlilik	4,13	0,777	0,672**	(0,881)	0,428**	0,772**	0,600**
3. İyimserlik	3,55	0,972	0,539**	0,428**	(0,909)	0,286**	0,334**
4. Algılanan Örgütsel Destek	3,94	0,835	0,559**	0,772**	0,286**	(0,913)	0,594**
5. Girişimcilik Niyeti	3,75	0,729	0,497**	0,600**	0,334**	0,594**	(0,885)

Not: Köşegen üzerindeki değerler Cronbach Alpha katsayılarını göstermektedir. $p<0,01$

Tablo 6 incelendiğinde katılımcıların en yüksek ortalamaya öz-yeterlilik değişkeninde ($\bar{X}$=4,13) sahip oldukları görülmektedir. Bunu sırasıyla umut ($\bar{X}$=4,00), algılanan örgütsel destek ($\bar{X}$=3,94) ve girişimcilik niyeti ($\bar{X}$=3,75) izlemektedir. En düşük ortalama ise iyimserlik değişkeninde ($\bar{X}$=3,55) belirlenmiştir.

Bu bulgu, katılımcıların özellikle öz-yeterlilik algılarının yüksek olduğunu, buna karşın geleceğe yönelik olumlu beklentilerinin diğer boyutlara göre daha düşük düzeyde olduğunu göstermektedir.

Korelasyon analizi sonuçları, araştırmada ele alınan tüm değişkenler arasında pozitif yönlü ve istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler bulunduğunu göstermektedir ($p<0,01$). Girişimcilik niyeti ile öz-yeterlilik arasında pozitif yönlü ve orta-yüksek düzeyde anlamlı bir ilişki ($r=0,600$) belirlenmiştir. Benzer şekilde girişimcilik niyeti ile algılanan örgütsel destek arasında da pozitif yönlü ve orta-yüksek düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($r=0,594$).

Girişimcilik niyetinin umut ile ilişkisi incelendiğinde korelasyon katsayısının 0,497 olduğu görülmektedir. Bu sonuç, iki değişken arasında orta düzeyde pozitif bir ilişkinin bulunduğunu göstermektedir. İyimserlik ile girişimcilik niyeti arasındaki ilişkinin ise pozitif yönlü olmakla birlikte diğer değişkenlere kıyasla daha düşük düzeyde olduğu belirlenmiştir ($r=0,334$).

Araştırmada değişkenler arasındaki en yüksek korelasyon katsayısı öz-yeterlilik ile algılanan örgütsel destek arasında elde edilmiştir ($r=0,772$). Bu bulgu, bireylerin örgütlerinden daha fazla destek algıladıkça kendilerine yönelik yeterlilik algılarının da arttığını göstermektedir.

Genel olarak değerlendirildiğinde pozitif psikolojik sermayenin alt boyutları ile algılanan örgütsel destek değişkeninin girişimcilik niyetiyle anlamlı ve pozitif yönde ilişkili olduğu görülmektedir. Bu durum, bireysel psikolojik kaynaklar ile örgütsel çevreden algılanan desteğin girişimcilik niyetinin oluşumunda önemli rol oynadığını göstermektedir.

Tablo 7: Regresyon modeli özeti

R	R^2	Düzeltilmiş R^2	Std. Hata	F	p	Durbin-Watson
0,647	0,419	0,403	0,563	26,298	0,000	1,730

Tablo 7 incelendiğinde oluşturulan regresyon modelinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmektedir ($F=26,298$; $p<0,001$). Bu sonuç, modele dâhil edilen bağımsız değişkenlerin girişimcilik niyeti birlikte anlamlı düzeyde açıkladığını göstermektedir.

Modelin açıklayıcılık düzeyini gösteren R^2 katsayısı 0,419 olarak hesaplanmıştır. Buna göre umut, öz-yeterlilik, iyimserlik ve algılanan örgütsel destek değişkenleri birlikte girişimcilik niyetine ilişkin toplam varyansın %41,9'unu açıklamaktadır. Düzeltilmiş R^2 değerinin 0,403 olması, modelin örneklem büyüklüğü dikkate alındığında da açıklayıcılığını büyük ölçüde koruduğunu göstermektedir.

Model varsayımlarından biri olan hata terimlerinin bağımsızlığı Durbin-Watson katsayısı ile değerlendirilmiştir. Durbin-Watson değerinin 1,730 olması, hata terimleri arasında otokorelasyon bulunmadığını ve regresyon modelinin bu varsayımı sağladığını göstermektedir.

Genel olarak değerlendirildiğinde oluşturulan regresyon modelinin istatistiksel açıdan anlamlı, güvenilir ve araştırma hipotezlerinin test edilmesi açısından uygun olduğu anlaşılmaktadır.

5.3.5. Regresyon Katsayılarının Değerlendirilmesi

Bağımsız değişkenlerin girişimcilik **niyeti** üzerindeki etkisini belirlemek amacıyla elde edilen regresyon katsayıları Tablo 7' de sunulmaktadır.

Tablo 7: Regresyon katsayıları

Değişken	B	β	t	p	VIF
Sabit	1,083	-	3,989	0,000	-
Umut	0,104	0,112	1,212	0,228	2,154
Öz-yeterlilik	0,228	0,243	2,150	0,033	3,201
İyimserlik	0,058	0,077	1,018	0,310	1,446
Algılanan Örgütsel Destek	0,281	0,322	3,214	0,002	2,527

Tablo 7' de yer alan regresyon katsayıları incelendiğinde bağımsız değişkenlerin girişimcilik niyeti üzerindeki etkilerinin farklı düzeylerde gerçekleştiği görülmektedir. Öz-yeterlilik değişkeninin girişimcilik niyeti üzerinde pozitif ve istatistiksel olarak anlamlı bir etkiye sahip olduğu belirlenmiştir (β=0,243; p=0,033). Bu bulgu, bireylerin öz-yeterlilik algıları arttıkça girişimcilik eğilimlerinin de arttığını göstermektedir. Başka bir ifadeyle, bireylerin sahip oldukları bilgi, beceri ve yetkinliklere duydukları güven girişimcilik niyetlerini olumlu yönde etkilemektedir.

Algılanan örgütsel destek değişkeninin de girişimcilik niyeti üzerinde pozitif ve anlamlı bir etkisinin bulunduğu görülmektedir (β=0,322; p=0,002). Standardize edilmiş beta katsayıları incelendiğinde girişimcilik niyetini açıklamada en güçlü değişkenin algılanan örgütsel destek olduğu anlaşılmaktadır. Bu durum, çalışanların örgütlerinden gördükleri desteğin artmasının girişimcilik eğilimlerini önemli ölçüde artırdığını göstermektedir.

Buna karşılık umut değişkeninin girişimcilik niyeti üzerindeki etkisinin istatistiksel olarak anlamlı olmadığı belirlenmiştir (β=0,112; p=0,228). Benzer şekilde iyimserlik değişkeninin de girişimcilik niyetini anlamlı biçimde etkilemediği görülmektedir (β=0,077; p=0,310).

Çoklu doğrusal bağlantı probleminin değerlendirilmesi amacıyla incelenen VIF değerlerinin 1,446 ile 3,201 arasında değiştiği görülmektedir. Tüm değerlerin kabul edilen üst sınırın (VIF<10) oldukça altında olması, bağımsız değişkenler arasında çoklu doğrusal bağlantı sorunu bulunmadığını göstermektedir. Dolayısıyla regresyon katsayılarının güvenilir olduğu değerlendirilmektedir.

Sonuç olarak regresyon analizi bulguları, araştırma modelinde yalnızca öz-yeterlilik ile algılanan örgütsel destek değişkenlerinin girişimcilik niyetini anlamlı ve pozitif yönde etkilediğini ortaya koymaktadır. Umut ve iyimserlik değişkenlerinin ise mevcut model kapsamında girişimcilik niyeti üzerinde anlamlı bir etkisinin bulunmadığı anlaşılmaktadır.

5.3.6. Cinsiyete Göre Bağımsız Örneklem t-Testi

Katılımcıların cinsiyetlerine göre araştırma değişkenlerinin farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla bağımsız örneklem t-testi uygulanmıştır. Analiz sonuçları Tablo 8' de sunulmaktadır.

Tablo 8: Bağımsız örneklem t-testi sonuçları

Değişken	t	p	Sonuç
Umut	-0,733	0,465	Anlamlı değildir
Öz-yeterlilik	0,098	0,922	Anlamlı değildir
İyimserlik	-0,909	0,365	Anlamlı değildir
Algılanan Örgütsel Destek	-0,231	0,818	Anlamlı değildir
Girişimcilik Niyeti	-1,106	0,270	Anlamlı değildir

Tablo 8 incelendiğinde kadın ve erkek katılımcılar arasında araştırmada incelenen değişkenlerin hiçbirinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmadığı görülmektedir (p>0,05).
Başka bir ifadeyle cinsiyet değişkeni; umut, öz-yeterlilik, iyimserlik, algılanan örgütsel destek ve girişimcilik niyeti üzerinde anlamlı bir farklılık oluşturmamaktadır. Bu sonuç, kadın ve erkek katılımcıların araştırmada incelenen değişkenlere ilişkin benzer algılara sahip olduklarını göstermektedir.

5.3.7. Sınıf Düzeyine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA)

Katılımcıların öğrenim gördükleri sınıf düzeyine göre araştırma değişkenlerinin farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi uygulanmıştır. Analiz sonuçları Tablo 5.7'de sunulmaktadır.

Tablo 9: ANOVA sonuçları

Değişken	F	p	Sonuç
Umut	0,233	0,873	Anlamlı değildir
Öz-yeterlilik	0,922	0,432	Anlamlı değildir
İyimserlik	2,174	0,094	Anlamlı değildir
Algılanan Örgütsel Destek	0,905	0,440	Anlamlı değildir
Girişimcilik Niyeti	0,613	0,607	Anlamlı değildir

Tek yönlü varyans analizi sonuçlarına göre katılımcıların sınıf düzeyleri bakımından araştırmada incelenen değişkenlerin hiçbirinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır (p>0,05).
İyimserlik değişkeninde elde edilen p değerinin 0,094 olması, gruplar arasında sınırlı düzeyde farklılık bulunduğunu düşündürmekle birlikte bu değer istatistiksel anlamlılık düzeyinin üzerinde kaldığından anlamlı kabul edilmemektedir.
ANOVA sonuçlarını desteklemek amacıyla gerçekleştirilen Tukey HSD ve Games-Howell çoklu karşılaştırma testlerinde de sınıf düzeyleri arasında hiçbir değişken açısından anlamlı farklılık belirlenmemiştir. Böylece ANOVA bulguları doğrulanmıştır.
Sonuç olarak, sınıf düzeyine göre umut, öz yeterlilik, iyimserlik, algılanan örgütsel destek ve girişimcilik niyeti değişkenlerine ilişkin puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır (p>0,05). Bu bulgu, araştırma kapsamında incelenen değişkenlerin öğrencilerin sınıf düzeyine göre değişmediğini ve sınıf düzeyinin söz konusu değişkenler üzerinde belirleyici bir demografik özellik olmadığını göstermektedir.

5.3.8. Hipotez Testi Sonuçları

Araştırma kapsamında geliştirilen hipotezler, çoklu doğrusal regresyon analizi sonuçları doğrultusunda test edilmiştir. Hipotezlerin değerlendirilmesinde standardize edilmiş beta katsayıları (β) ile anlamlılık düzeyi (p<0,05) esas alınmıştır. Hipotez testlerine ilişkin bulgular Tablo 9'da sunulmaktadır.

Tablo 9: Hipotez testi sonuçları

Hipotez	İlişki	β	p	Sonuç
H1	Umut → Girişimcilik Niyeti	0,112	0,228	Desteklenmemiştir
H2	İyimserlik → Girişimcilik Niyeti	0,077	0,310	Desteklenmemiştir
H3	Öz-yeterlilik → Girişimcilik Niyeti	0,243	0,033	Desteklenmiştir
H4	Psikolojik dayanıklılık → Girişimcilik Niyeti	—	—	Test edilememiştir*
H5	Algılanan Örgütsel Destek → Girişimcilik Niyeti	0,322	0,002	Desteklenmiştir

Not*: Psikolojik dayanıklılık boyutuna ait maddeler açımlayıcı faktör analizi sonucunda beklenen faktör yapısını sağlamadığından araştırma modelinden çıkarılmıştır. Bu nedenle H4 hipotezi istatistiksel olarak test edilememiştir.*

Tablo 9 incelendiğinde araştırma kapsamında geliştirilen beş hipotezden ikisinin desteklendiği, ikisinin desteklenmediği ve bir hipotezin ise veri eksikliği nedeniyle test edilemediği görülmektedir.

Regresyon analizi sonuçlarına göre öz-yeterlilik değişkeninin girişimcilik niyeti üzerinde pozitif ve istatistiksel olarak anlamlı bir etkisi bulunmaktadır (β=0,243; p=0,033). Buna göre bireylerin kendilerini başarılı olabileceklerine ilişkin inançlarının artması, girişimcilik eğilimlerini de artırmaktadır. Bu doğrultuda H3 hipotezi desteklenmiştir.

Araştırmada girişimcilik niyeti anlamlı biçimde etkileyen bir diğer değişken algılanan örgütsel destek olmuştur. Analiz sonucunda algılanan örgütsel desteğin girişimcilik niyeti üzerinde pozitif ve anlamlı bir etkiye sahip olduğu belirlenmiştir (β=0,322; p=0,002). Standardize edilmiş beta katsayıları dikkate alındığında, araştırma modelinde girişimcilik niyeti en güçlü biçimde açıklayan değişkenin algılanan örgütsel destek olduğu görülmektedir. Bu nedenle H5 hipotezi desteklenmiştir. Afsar ve Badir (2017), algılanan örgütsel desteğin çalışanların yenilikçi davranışlarını ve girişimcilik eğilimlerini olumlu yönde etkilediğini belirtmektedir. Benzer şekilde Rhoades ve Eisenberger (2002), örgütsel desteğin bireylerin örgüte yönelik olumlu davranışlarını güçlendirdiğini ifade etmektedir. Bu doğrultuda aşağıdaki hipotez geliştirilmiştir.

Buna karşılık umut değişkeninin girişimcilik niyeti üzerindeki etkisi istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır (β=0,112; p=0,228). Benzer şekilde iyimserlik değişkeninin de girişimcilik niyeti üzerinde anlamlı bir etkisinin olmadığı belirlenmiştir (β=0,077; p=0,310). Dolayısıyla H1 ve H2 hipotezleri desteklenmemiştir.

Araştırmanın kuramsal modelinde yer alan psikolojik dayanıklılık boyutu, açımlayıcı faktör analizi sonucunda geçerli faktör yapısını sağlamadığı için araştırma modelinden çıkarılmıştır. Bu nedenle söz konusu değişken regresyon analizine dâhil edilmemiş ve H4 hipotezi istatistiksel olarak test edilememiştir. Bu nedenle H4 hipotezi istatistiksel olarak test edilememiştir. Bu durum, psikolojik dayanıklılığın girişimcilik niyeti açısından önemsiz olduğu anlamına gelmemekte; yalnızca mevcut veri seti kapsamında değerlendirme yapılamadığını göstermektedir.

Araştırma bulguları genel olarak değerlendirildiğinde, pozitif psikolojik sermayenin tüm alt boyutlarının girişimcilik niyeti aynı düzeyde etkilemediği anlaşılmaktadır. Öz-yeterlilik boyutunun girişimcilik niyeti anlamlı ve pozitif yönde etkilediği belirlenirken, umut ve iyimserlik boyutlarının anlamlı bir etkiye sahip olmadığı görülmektedir. Bunun yanında algılanan örgütsel desteğin girişimcilik niyeti üzerinde güçlü ve anlamlı bir belirleyici olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen bulgular, bireylerin girişimcilik niyetlerinin yalnızca sahip oldukları psikolojik kaynaklardan değil, aynı zamanda içinde bulundukları örgütsel çevreden algıladıkları destekten de önemli ölçüde etkilendiğini ortaya koymaktadır.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu araştırmada pozitif psikolojik sermayenin alt boyutları ile algılanan örgütsel desteğin girişimcilik niyeti üzerindeki etkileri incelenmiş ve elde edilen bulgular literatür ışığında değerlendirilmiştir. Özellikle öz-yeterlilik düzeyinin yüksek olması, bireylerin girişimcilik sürecinde karşılaşabilecekleri risk ve belirsizlikleri daha etkili yönetmelerine katkı sağlamaktadır. Araştırmada umut boyutunun istatistiksel olarak anlamlı bir etkisi belirlenmemiştir. Bu durum örneklem özellikleri ve araştırmanın yürütüldüğü bağlamdan kaynaklanmış olabilir. Buna karşılık umut ve iyimserlik boyutlarının girişimcilik niyetini anlamlı düzeyde etkilemediği görülmüştür. Psikolojik dayanıklılık boyutu ise açımlayıcı faktör analizi sonucunda araştırma modelinden çıkarıldığı için istatistiksel olarak test edilememiştir. Bu bulgu, pozitif psikolojik sermayenin bireylerin motivasyonunu, hedefe yönelik kararlılığını ve belirsizlikle başa çıkma kapasitesini artırdığına ilişkin literatürde yer alan çalışmalarla uyum göstermektedir. Özellikle öz-yeterlilik ve umut düzeyinin yüksek olması, bireylerin girişimcilik sürecinde karşılaşabilecekleri risk ve belirsizlikleri daha kolay yönetebilmelerine katkı sağlamaktadır. Bu durum, girişimcilik niyetinin psikolojik kaynaklarla güçlendiğini ortaya koymaktadır.

Araştırmada algılanan örgütsel desteğin girişimcilik niyeti üzerinde anlamlı bir etkisinin bulunması, örgüt tarafından desteklenen bireylerin yenilik yapma, risk alma ve girişimci davranışlar sergileme eğilimlerinin güçlendiğini göstermektedir. Sosyal değişim teorisinin öngördüğü karşılıklılık ilkesi doğrultusunda, örgüt tarafından değer gördüğünü hisseden bireylerin örgüte karşı daha olumlu tutum geliştirdikleri ve girişimcilik gibi yenilikçi davranışlara daha açık oldukları anlaşılmaktadır. Destekleyici bir örgüt ikliminin bireylerde psikolojik güvenlik algısını artırarak girişimcilik niyetini güçlendirdiği söylenebilmektedir.

Demografik değişkenlerin (cinsiyet, yaş, sınıf düzeyi) pozitif psikolojik sermaye, algılanan örgütsel destek ve girişimcilik niyeti üzerinde anlamlı bir farklılık oluşturmaması, bu yapıların daha çok bireysel psikolojik özellikler ve örgütsel deneyimlerle ilişkili olduğunu göstermektedir. Bu sonuç, girişimcilik niyetinin demografik faktörlerden ziyade psikolojik ve çevresel faktörlerle şekillendiğini ortaya koyan çalışmalarla paralellik göstermektedir. Genel olarak araştırma bulguları,pozitif psikolojik sermaye ve algılanan örgütsel desteğin girişimcilik niyetinin önemli belirleyicileri olduğunu ortaya koymakta ve literatürdeki mevcut kuramsal yaklaşımları desteklemektedir. Bu doğrultuda girişimcilik niyetinin hem bireysel hem de örgütsel düzeyde geliştirilebileceği anlaşılmaktadır. Üniversitelerde verilen girişimcilik eğitimlerinin pozitif psikolojik sermayeyi güçlendirecek içeriklerle desteklenmesi, öğrencilerin girişimcilik niyetini artırmada etkili olabilecektir. Aynı şekilde örgütlerde destekleyici uygulamaların yaygınlaştırılması, çalışanların girişimcilik yönelimlerini güçlendirebilecek bir unsur olarak değerlendirilmektedir.

Sonuç olarak bu araştırma, pozitif psikolojik sermaye ve algılanan örgütsel desteğin girişimcilik niyeti üzerindeki etkilerini ortaya koyarak literatüre katkı sunmakta ve girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesine yönelik önemli çıkarımlar sağlamaktadır. Dolayısıyla farklı alanlarda benzer yeni çalışmaların yapılması literatüre zenginlik katacaktır. Bulgular, girişimcilik niyetinin hem bireysel psikolojik kaynaklardan hem de örgütsel destek algısından etkilendiğini göstermekte ve girişimcilik davranışının çok boyutlu bir yapıya sahip olduğunu ortaya koymaktadır.

Araştırmanın sonuçları Kayseri Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Fakültesi öğrencileri ile sınırlıdır. Dolayısıyla farklı alanlarda benzer yeni çalışmaların yapılması literatüre zenginlik katacaktır.

Bununla birlikte, pozitif psikolojik sermayenin alt boyutlarından psikolojik dayanıklılık, açımlayıcı faktör analizi sonucunda beklenen faktör yapısını sağlamadığından araştırma modeline dâhil edilmemiştir. Bu nedenle söz konusu boyutun girişimcilik niyeti üzerindeki etkisi değerlendirilememiştir. Gelecekte yapılacak araştırmalarda psikolojik dayanıklılık boyutunun farklı örneklemler üzerinde yeniden test edilmesi, bu değişkenin girişimcilik niyeti üzerindeki etkisinin daha kapsamlı biçimde ortaya konulmasına katkı sağlayabilir.

ÖNERİLER

- Üniversitelerde öğrencilerin pozitif psikolojik sermayelerini geliştirmeye yönelik eğitim programları düzenlenebilir.
- Farklı üniversiteler ve farklı örneklem gruplarında benzer çalışmalar gerçekleştirilerek bulgular karşılaştırılabilir.
- Gelecek araştırmalarda psikolojik dayanıklılık boyutunun farklı ölçeklerle yeniden test edilmesi önerilebilir.
- Üniversitelerde uygulamalı girişimcilik eğitimlerinin kapsamı genişletilmelidir.
- Girişimcilik merkezleri ve kuluçka programları yaygınlaştırılmalıdır.
- Öğrencilerin öz-yeterlilik düzeylerini geliştirecek mentorluk faaliyetleri düzenlenmelidir.
- Üniversitelerin akademik ve kariyer destek hizmetleri güçlendirilmelidir.
- Farklı üniversitelerde karşılaştırmalı çalışmalar yapılmalıdır.
- Boylamsal araştırmalar yürütülmelidir.
- Psikolojik dayanıklılık farklı ölçeklerle yeniden test edilmelidir.
- Sektörden başarılı girişimciler öğrenci kulüpleri vb. araçlarla öğrencilerle buluşturulabilir. Başarı öyküleri paylaşılabilir. Böylece girişimcilik niyeti olan öğrencilerin özgüvenlerinin ve umutlarının artırılmasına katkıda bulunmak mümkün olabilir.

KAYNAKÇA

Afsar, B., & Badir, Y. (2017). Workplace support and innovative work behavior. *Journal of Organizational Behavior, 38*(2), 95–114.

Akçay, V. H. (2011). Pozitif psikolojik sermaye: İşletmeler için yeni bir rekabet aracı. *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi, 3*(2), 81–90.

Basu, A., & Virick, M. (2008). Assessing entrepreneurial intentions among students. Paper presented at the National Collegiate Inventors and Innovators Alliance Conference, Dallas, TX.

Blau, P. M. (1964). *Exchange and power in social life*. Wiley.

Canbaz, S., & Cankır, B. (2013). Girişimcilik niyeti ve belirleyicileri. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi, 8*(2), 1–12.

Çetin, C. (2012). Pozitif psikolojik sermaye ve örgütsel davranış ilişkisi. *İş, Güç Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi, 14*(2), 118–130.

Çetin, F., & Basım, H. N. (2012). Örgütsel psikolojik sermaye: Bir ölçek uyarlama çalışması. *Amme İdaresi Dergisi, 45*(1), 121–137.

Eisenberger, R., Armeli, S., Rexwinkel, B., Lynch, P. D., & Rhoades, L. (2001). Reciprocation of perceived organizational support. *Journal of Applied Psychology, 86*(1), 42–51.

Eisenberger, R., Huntington, R., Hutchison, S., & Sowa, D. (1986). Perceived organizational support. *Journal of Applied Psychology, 71*(3), 500–507.

Erkmen, T., & Esen, E. (2012). Psikolojik sermaye: Bir ölçek uyarlama çalışması. *Örgütsel Davranış Dergisi, 1*(1), 52–65.

Erkmen, T., & Esen, E. (2013). Psikolojik sermayenin iş performansı üzerindeki etkisi. *İşletme Araştırmaları Dergisi, 5*(1), 21–34.

Gartner, W. B. (1988). Who is an entrepreneur? *American Journal of Small Business, 12*(4), 11–32.

Kalman, M. (2017). *Psikolojik sermaye ve örgütsel davranış*. Nobel Yayıncılık.

Keleş, H. (2011). Örgütlerde rekabet avantajı ve psikolojik sermaye. *İşletme Araştırmaları Dergisi, 3*(4), 345–360.

Liñán, F., & Chen, Y. W. (2009). Development and cross-cultural application of a specific instrument to measure entrepreneurial intentions. *Entrepreneurship Theory and Practice, 33*(3), 593–617.

Luthans, F., Avolio, B. J., Avey, J. B., & Norman, S. M. (2006). Positive psychological capital: Measurement and relationship with performance and satisfaction. *Personnel Psychology, 60*(3), 541–572.

Luthans, F., Youssef, C. M., & Avolio, B. J. (2007). *Psychological capital: Developing the human competitive edge*. Oxford University Press.

Marangoz, M., Kaya, F., & Bakan, H. (2014). Eğitim alanı girişimcilik niyetini nasıl etkilemektedir? Üniversite öğrencilerine yönelik bir inceleme. *Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi, 3*(1), 75–96. https://izlik.org/JA89BT96MJ

Marangoz, M., Kaya, A., & Bakan, İ. (2014). Üniversite öğrencilerinin girişimcilik niyetleri üzerine bir araştırma. *Süleyman Demirel Üniversitesi İİBF Dergisi, 19*(3), 73–90.

Polatçı, S. (2014). Psikolojik sermaye ve iş tatmini ilişkisi. *İşletme Araştırmaları Dergisi, 6*(1), 113–129.

Rhoades, L., & Eisenberger, R. (2002). Perceived organizational support: A review of the literature. *Journal of Applied Psychology, 87*(4), 698–714.

Sekaran, U. (1992). *Research methods for business*. John Wiley & Sons.

Şeşen, H., & Basım, H. N. (2012). Girişimcilik niyeti ölçeğinin Türkçe uyarlaması. *Hacettepe Üniversitesi İİBF Dergisi, 30*(1), 23–40.

Şimşek, Ö. F. (2007). *Yapısal eşitlik modellemesi*. Ekinoks Yayınları.

Tekin, M., Güleş, H. K., & Öğüt, A. (2014). *Girişimcilik ve küçük işletme yöneticiliği* (8. bs.). Eğitim Yayınevi.

Toksoy, A. (2019). *Girişimcilik kavramı ve işletme yönetimi*. Nobel Akademik Yayıncılık.

TÜSİAD. (2026). *Türkiye ekonomisi 2026*. Türk Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği. https://www.tusiad.org

Uğur, S. (2017). Psikolojik sermaye ve örgütsel bağlılık ilişkisi. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 28*, 1–15.

Yıldırım, A. (2014). Pozitif psikolojik sermaye kavramı ve örgütsel davranış. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, 2*(1), 65–78.

Yıldız, S. (2015). Psikolojik sermaye ölçeği Türkçe uyarlaması. *Türk Psikoloji Dergisi, 30*(2), 45–58.